

શ્રી શિક્ષણ - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

દ્વિતીય વર્ષ અભ્યાસક્રમ-૮

જાન્યુઆરી ૨૦૨૩

પ્રશ્ન પત્ર

ગુણાંક ૧૦૦

સુચના (૧) નામ અને એનરોલમેન્ટ નંબર વિનાનો પેપર રદ કરવામાં આવશે. (૨) લાલ પેનનો ઉપયોગ કરવો નહીં. (૩) જવાબ પેપર માંજ ખાના માં જવાબ લખવાનો છે સાથે બીજો પેપર જોડવાનો નથી. (૪) ન સમજાય એવા અક્ષરોવાળા જવાબ તપાસવામાં આવશે નહીં. (૫) જવાબ પત્ર દરેક મહિનાની તા. ૫ થી તા. ૨૫ સુધીમાં મોકલાવાના રહેશે. આગળ-પાછળ આવેલા પેપર તપાસવામાં આવશે નહીં. (૬) બધા જવાબો અભ્યાસક્રમના આધારે જ લખવાના છે. (૭) જે મહિના ના પ્રશ્ન પત્ર છે તે પછી ના મહિના ની ૨૫ તા. સુધી તમારા ગુણાંક તેમજ સાચા ઉત્તર ઇન્ટરનેટ ઉપર આપવા માં આવશે એના પછી આવેલા ઉત્તરપત્ર સ્વીકારાશે નહીં. તેમજ એના માટે ફોન ઉપર જવાબ આપવા માં આવશે નહીં. (૮) ઉત્તર પત્ર માં અભ્યાસક્રમ નું નંબર લખવું જરૂરી છે.

પ્રશ્ન- ૧ ખાલી જગ્યા પૂરો.

૨૦

૧. શરીરની મમતાનો ત્યાગ કરી માં રમણતા કરવાની છે.
૨. મોટા સાદે કોઈનો જુદો મર્મ બોલવો તે નામા અતિચાર છે.
૩. મૃત્યુ પછી બીજે ઠેકાણે જન્મ લેવા જતાં જ્યાંથી વળાંક વળવાનો હોય તે સ્થળે થી બીજી શ્રેણી ઉપર ચઢવામાં સહાય કરે છે.
૪. એ આત્મા સિવાયનું વિગેરે જુદું કંઈ જ નથી.
૫. વર્તમાનકાળે સીમંધર સ્વામી વિજયમાં વિચરી રહ્યા છે.
૬. આભુષણોની રચનાથી દેવીઓના શરીરના અવયવો રહેલા છે.
૭. બળવાન માણસ ક્ષોભ પામી જાય પણ સ્વયં બીજાથી ક્ષોભ ન પામે તે છે.
૮. કોઈ પણ કષાય એક વરસ સુધી ટકી જાય તો બને છે.
૯. શરીરમાં રોગ અથવા શરીર શ્રમીત ન હોય તો પણ દર્મધ્યાન શુભકૃત્ય ન કરતા નિર્વચક સર્વ રાત્રિ સુઈ રહેવું કહેવાય.
૧૦. જ ન હોવા ને કારણે એકેન્દ્રિય અસંઘયણી હોય છે.
૧૧. આભિયોગિક દેવો જાતિ ના દેવો છે.
૧૨. અચલભ્રાતા ગણધરે પોતાનો પરિવાર ને સોંપી દીધો હતો.
૧૩. સાધકના જીવનના વ્રતો-નિયમોમાં લાગેલા અતિચાર આવશ્યકથી શુદ્ધ થાય છે.
૧૪. નામકર્મ ના ઉદય થી ૩ ને હલકું શરીર મળ્યું છે.
૧૫. સુરપ્રભ અને વિદ્યુતપ્રભ દ્રહ ક્ષેત્રમાં આવેલા છે.
૧૬. હું કરીને એનો પરતાવો નહીં કરું.
૧૭. નંદા દેવીએ અચલભ્રાતાને નક્ષત્રમાં જન્મ આપ્યો હતો.
૧૮. ત્રસ જીવો ની ચાલમાં ફરક કર્મ ના કારણે હોય છે.
૧૯. ઉખલ, મૂશલ, નિસાદ-લોટુ વિગેરે કહેવાય છે.
૨૦. નીલવંત ઉપર કેસરી દ્રહ માં નું નિવાસ સ્થાન છે.

પ્રશ્ન- ૨ એક શબ્દમાં જવાબ લખો -

૧૫

૧. જીવનને શુદ્ધ સાત્વિક બનાવવા માટે શું કરવું જોઈએ ?
૨. પ્રભુ પાસેથી ત્રિપદિ પામીને ગણધર ભ. એ શેના દ્વારા દ્વાદશાંગી ની રચના કરી ?
૩. જેલર કોને પ્રતિક્રમણ કરવામાં સહાયક બન્યો હતો ?
૪. દેવતાઓની સાથે શ્રેષ્ઠ ક્રીડા કરવામાં કોણ પંડિત છે ?
૫. ચક્રવર્તી ને જીતવા યોગ્ય ક્ષેત્રને શું કહેવાય છે ?
૬. કયા ગુણના કારણે આપણે આપણા અધિકરણ બીજા ને આપીએ છીએ ?
૭. વર્તમાન કાળમાં આપણને કયું સંઘયણ મળ્યું છે ?
૮. પ્રત્યાખ્યાનાવરણીય કષાય શેનો ઘાત કરે છે ?
૯. અચલભ્રાતા ગણધરના પિતાનું ગૌત્ર કયું હતું ?
૧૦. દ્વાદશાંગીનો બારમો અંગ કયો છે જેમાં ચૌદ પૂર્વ સમાયેલા છે ?
૧૧. પશ્ચિમ મહાવિદેહના ઉત્તરમાં કઈ વિજયમાં તીર્થંકર વિચરી રહ્યા છે ?
૧૨. નાભિ થી ઉપરના અવયવ હિનાધિક હોય જ્યારે નાભિથી નીચેના અવયવ સંપૂર્ણ અને સુંદર હોય તેવી શરીરકૃતિને શું કહેવાય ?
૧૩. મોહથી પ્રમાદથી કી અજ્ઞાનથી આપણે સ્વમાંથી પરમાં ચાલ્યા જઈએ એ શું કહેવાય ?
૧૪. દુધ્યાન નું આચરણ કર્યું હોય એને શું કહેવાય ?
૧૫. આનુપૂર્વીનો ઉદય કયાં હોય ?

પ્રશ્ન - ૩ નીચે આપેલા શબ્દો ના અર્થ લખો.

૧૦

- ૧) ખુજાઈ ૨) ક્રમેશં ૩) લલ્હિ ૪) સીઅં ૫) ઉકુણ ૬) તંતિ ૭) સિણિહ ૮) નિયાઉ ૯) એસહં ૧૦) મુરાલંગે ૧૧) પુણોપુણો
- ૧૨) કંદર્પ ૧૩) રાઘ ૧૪) વકકે ૧૫) તિતં ૧૬) પગારએહીં ૧૭) ઇત્યં ૧૮) કિણહ ૧૯) દુરહિ ૨૦) ગીઅ

પ્રશ્ન - ૪ જોડકા જોડો (ફક્ત બી નો નંબર લખો)

૧૦

A	B	A	B
૧) અપ્રત્યાખ્યાનાવરણીય	૧) પરાધાત	૬) શંખ	૬) વીણા
૨) વંદન	૨) લોકપાલ	૭) મર્કટબંધ	૭) વસુદેવ
૩) તેજસ્વિતા	૩) નારાય	૮) નંદા	૮) નમ્રતા
૪) ત્રિપુષ્કર	૪) મરકત મણી	૯) પોપટ	૯) દેશવિરાતિ
૫) વરુણ	૫) જોત્ર	૧૦) પરાણો	૧૦) પદ્મ

પ્રશ્ન-૫ નીચે ના પ્રશ્નોના જવાબ સંખ્યામાં લખો.

૧. અભ્યાસમાં આપેલા એવા કૃત્ય કેટલા છે. જે પ્રમાદના વશથી આચરાય છે ?
૨. ધીરેવીનું સ્થાન છે એ સરોવરની પહોળાઈ કેટલા યોજન છે ?
૩. ચોવિસત્યો આવશ્યકમાં કેટલા તીર્થંકરની ભક્તિનો લાભ મળે છે ?
૪. વર્ણચતુષ્કમાં શુભાશુભ ભેદ કેટલા ?
૫. ભરત અને ઐરાવત દ્વેષ કેટલા યોજન વિસ્તાર વાળા છે ?
૬. અચલભ્રાતા ગણધરે કેટલા વર્ષ ચારિત્ર ધર્મ પાળ્યું ?
૭. જંબુદ્વીપમાં સરોવરોની સંખ્યા કેટલી ?
૮. ગર્ભજ, તિર્યચ અને મનુષ્યને કેટલા સંઘચણ હોય ?
૯. આભિયોગિક દેવોની શ્રેણિઓ કેટલી ?
૧૦. અચલભ્રાતા ગણધર કેટલા વર્ષ ગૃહસ્થાશ્રમમાં રહ્યા ?

૧૦

પ્રશ્ન - ૬ નીચે ના વાક્યો સાચા (✓) છે ખોટા (✗) તે જણાવો

૧. પ્રત્યાખ્યાનાવરણીય કષાય યથાખ્યાત ચારિત્રનો ઘાત કરે છે ?
૨. પારકી પંચાયત કરવી એ મૌખિક નામા અતિચાર છે.
૩. મેરૂ પર્વતના ઉત્તર તરફના એક વૈતાલ્ય પર્વત ઉપર સૌધર્મેન્દ્રના લોકપાલના આભિયોગિક દેવોના રહેવાના સ્થાન છે. ૧૦
૪. ગણધર ભગવંત દીક્ષા સમયે પ્રભુને ત્રણ વાર તત્ત્વની પૂજા કરે છે.
૫. ત્રસ જીવોની ચાલમાં જે ફરક હોય તે વિહાયોગાતિ નામ કર્મ ના કારણે હોય.
૬. અચલભ્રાતા ને નરક વિષે શંકા હતી.
૭. પ્રયોજન વિનાની પ્રવૃત્તિથી બંધાતા કર્મ અને ભોગવવા પડતા કટુ વિપાક તે અનર્થ દંડ છે ?
૮. એક માત્ર ખીલી જેવા હાડકાથી જ બે હાડકા જોડાયેલા હોય આવી હાડકા ની રચના અર્ધ નારાય સંઘચણ છે ?
૯. જિન શાસન ને પામેલા સાધુ સાધ્વી શ્રાવક શ્રાવિકાને પ્રતિક્રમણ અવશ્ય કરવાના કર્તવ્યરુપે જણાવ્યું છે ?
૧૦. દેદિપ્યમાન આભુષણોથી વિભુષિત દેવાંગનાઓ એ ભક્તિથી શાંતિનાથ ભગવાનના ચરણોમાં વારંવાર વંદના કરેલી છે.

પ્રશ્ન - ૭ નીચેનું વાક્ય કયા પાના પર છે તે પાના નંબર જણાવો.

૧. પાંચમા આરાના વર્તમાન કાળના માનવીને પણ છેવટું સંઘચણ હોય છે.
૨. આ જગત માં ઘણા આત્માઓ ઘણી રીતથી દુખી દેખાય છે.
૩. હું બને ત્યાં સુધી કર્કશ-કલેશયુક્ત વચન બોલીશ નહીં .
૪. આપણી ભૂલોનો સ્વીકાર કરી એમને જીવનમાંથી સદા ને માટે વિદાય આપવી પડે.
૫. હિમવંત,હિરણ્યવંત આદિ દ્વેષો છે પરંતુ ત્યાં ચક્રવર્તી બલદેવ વાસુદેવ આદિ ની કોઈ વ્યવસ્થા નથી.
૬. જે નામકર્મના ઉદયથી શરીર લુપ્ત થાય છે તે રુદ્ર સ્પર્શ નામકર્મ છે.
૭. જો જીવનમાં સર્વવિરતિ ટકાવવી હોય તો પાક્ષિક પ્રતિક્રમણ અવશ્ય કરવું જોઈએ.
૮. ત્રિલોકનાથનું શાસનકહે છે કે વસવાનું તો સ્વમાં જ છે.
૯. પ્રાણીઓના શરીરમાં પાંચ પ્રકારના રસ હોય છે.
૧૦. ખેતર ફોકટ પડ્યું છે તેને ખેડો પાણીની નીક મુકો તો ધાન સાચું નિપજશે.

૧૦

પ્રશ્ન - ૮ તમારી ભાષા માં સમજાવો

૧. પ્રતિક્રમણ આવશ્યક ૨) સંઘચણ નામ કર્મ સાથે બે સંઘચણ
- ૩) અચલભ્રાતા ગણધર ની શંકા અને પ્રભુનું સમાધાન
- ૪) અનર્થદંડ કોને કહેવાય એના કેટલા પ્રકાર છે દુધ્યાન દ્વારા આપણે આપણા આત્માને કેવી રીતે દંડિત કરીએ છીએ ?
- ૫) શાંતિનાથ પ્રભુના ચરણોમાં વંદન કરવા આવેલી દેવાંગનાઓ કઈ કઈ કલામાં નિપુણ છે તે સમજાવો.

૧૫

જવાબ પત્ર નીચે ના સરનામે મોકલશોજી

સૌ. કાશ્મીરાબેન વિનોદ લોડાયા

શાહ ગોવિન્દજી વીરમ ફેક્ટરી કમ્પાઉન્ડ, મોંઢા રોડ, ઔરંગાબાદ - ૪૩૧ ૦૦૧
સાચા પરિણામ અને સાચા ઉત્તર માટે વેબ સાઈટ www.achalgach.com